

300. In illa die nullus locus pietati datur.

Maximè in rem nostram expende illud : Dies indignationis plenus, & ira furorisque; quod plenum est non dat locum alteri rei; sic ille defert plenus indignationis, iræ, & furoris, ut nullus detur locus misericordiae; ac pietatis. Videtur cap. 1. q. 48. n. 3. 69.

QUÆSTIO XXXV.

Quare miseri homines non dicunt montibus, & cavernis: abscondite nos à sententia, ac pœna infligenda; sed à facie Dei irati?

301. At Text. Dicunt montibus; cadite super nos, & abscondite nos à facie sedentis super thronum, & ab ira agni. O quam terribilis erit aspectus, ac facies Dei irati pro quo optimè advertit D. Petrus Chrytologus serm. 33. quod Ionas cap. 1. n. Et iterum n. 01. Non ait fugio Deum; sed à facie Dei ego fugio ac si ipsa facies Dei irati magis timenda sit, quàm eius sententia, ejusque omnipotentia. à qua innumerabilia supplicia, ac tormenta infligi possunt.

302. Divus Ambrosius in commentar. ad hæc nostra verba: Montibus: cadite super nos, & abscondite nos, &c. Sic ait, Scientes, post mortem se inferni pœnas esse passuros, cupiebant, ut montibus, sub quibus delitecebant, opprimerentur, & absconderentur à facie Dei, & à facie Christi eius. Verba illa text. Montibus: cadite super nos: à miseris reprobis dicta intelligunt; æternis suppliciiis mancipatis; qui sic dattrahant, in conspectum Dei irati venire, ut eligant potius, in tenebris inferni cavernis sepeliri; & ideo exoptant, à montibus opprimi, quo eventu concludendi erant in inferno. Ecce quanta pœna est, videte faciem Dei irati, respectu æterni ignis; leves ei fiant æternæ flammæ, comparatione facta cum dolore, à conspectu Dei irati proveniente.

303. Valde diversimodè ad Dei conspectum se habent justis, & Dammati in extremo iudicio; De justis loquens Divus Paulus, ait, 1. ad Thessal. 4. num. 16. Deinde nos, qui vivimus, qui relinquimur, simul rapiuntur cum illis in nubibus, obviam Christo in aëre. Justis rapiuntur cum Christo in nubibus, At miseri reprobi, audita damnationis sententia, ait Text. Matth. 25. n. 46. Ibum hi in supplicium æternum. Ponderandum maximè ad rem præsentem illud, Ibum. Ibum quidem damnati ad pœnam æternam; non rapiuntur, non vi compelluntur, sed tanquam sponte ibunt pedibus suis, Quis reus ultro vadit ad supplicium, & non violenter rapitur; ad delicias currit ani-

D. Chryl. Ioan. 1. Facies Dei irati maxime timenda.

Durissimum tormentum damnatis facies Dei iudicatur.

2. Theff.

mus, à pœnis vero fugit. Quid est, quod justis rapiuntur in nubibus obviam Christo; Dammati vero sponte ad infernalem ignem pedibus suis vadunt? Justis rapiuntur in nubibus obviam Christo; tanquam optimi servi, qui ad apparatus exeunt obviam regi ingredienti, ut explicant Divus Ch. ystomus, Theodoretus, Theophylactus, & alii; hic postulat Christi majestatem, amorem eorum in Christum, eorumque affectus ad ejus præsentiam; & inde amor addit alas. At reprobi ibunt, tanquam sponte, ad supplicium æternum, ut fugiant à facie Dei irati, Ipse enim iudicis vultus, Agni facies, minitans ira, fulgurans ignes, fulminans incendia, ipsis feralibus flammis acrior, acerbior apparebit, ita ut ipsi potius eligant, tartarea tormenta, quàm talem præsentiam ferre. Ne dicas, quod D. Matth. citato loco ait: Ibum hi scilicet damnati, in supplicium æternum; justis autem in vitam æternam. Respondet, quod justis valde sponte ibunt in vitam æternam, ut Dei præsentia fruantur; Dammati etiam aliquantisper sponte ibunt in supplicium æternum, ut à facie Dei irati fugiant.

304. At Regius Vates Psalm. 37. num. 4. Non est sanita in carne mea à facie ira tua. Acute ponderavit Origenes, non ait, non est sanitas ab ira tua; sed à facie ira tua. Et cur à facie & non potius ab ipsa ira? sic conspectus Dei irati totum hominem conturbat, ac terret, ut jam non relinquatur locus alteri plagæ infligendæ; sic enim conspectus Dei irati hominem concutit, torquet, & angit, ut jam secundæ plagæ negetur locus; quæ enim alia plaga potest estimari, ubi irati Dei facies cernitur? Origenes homil. 1. in Psalm. 37. Potuit dicere, ab ira tua, sed nunc ait, à facie ira tua. Quoniam quidem sola facies ira tua, id est consideratio, sa indignationis, ita me perturbavit & convertit, ut ira tua jam in me locus esse non debeat. Ipsa consideratio divinæ faciei iratæ, ut jam nihil acerbius valeat homo pati.

305. Ad hoc spectat id, quod testatur Zacharias cap. 12. num. 20. Et aspicient ad me, quem confixerunt; & planctu plangent. Quæ verba multi, & gravissimi Auctores ad e remum diem iudicii referunt, ut Lyran. Iansen. & alii; maximè notandum; aspicient ad me, & plangent planctu, Repetitur dicitur ad majorem exaggerationem; & non plangent ob sententiam prolatam à Iudice: Ite in ignem æternum: sed quia aspicient eum: Rupert lib 5. ibi: Planctus, ait, alterius magnitudo, quantumcumque fuerit, nihil erit ad magnitudinem planctus futuri; quando ille, quam confixerunt, aspiciendus apparebit. Equidem intolerabilis dolor & confusio erit, quod captivus, & abjectus veniat in conspectum tantæ majestatis à te ingratiſſimè despectæ, & lætæ. Vide supra cap. 14. n. 627.

D. Chryl. Theoph. Terribilior damnatis Christi vultus, iratus quàm gehennæ flamma.

D. Matt. 15.

304. Psalm. 37.

Facies Dei irati maxime torquet, & conturbat hominem. Origenes.

305. A facie Dei irati planctus magnus.

Rupertus.

CAPUT SEPTIMUM.

OC caput, pars est superioris capitis, simulque sigilli sexti, & veluti præambulum ad sigillum septimum; ostensioque pro iniquis infelicissimo exitu, cum ipso mundo, quem diligunt, & inde ostenditur augustissimus exitus Justorum; signanturque ipsi, ne plagis impiorum involvantur, duodecim nempe millia ex singulis tribubus Israël; post hæc videt Ioannes innumeram turbam ex omnibus gentibus, stantem ante Dei thronum, cum stolis albis, & palmis, Deum laudantem, & que gratias referentem.

Apoc. 7. n. 1. Et post hæc vidi quatuor Angelos, stantes super quatuor angulos terræ, tenentes quatuor ventos terræ, ne flarent super terram, neque super mare, neque in ullam arborem.

ac coercerent ventos, ut decretum erat, ne vehementiori impetu flarent, & tempestates moverent, priusquam electi signarentur, ut à talibus cladibus per ventos procreandis subtraherentur; ut olim in Ægypto subtraherentur domus Hebræorum signata sanguine Agni.

QUÆSTIO I.

Quinam sint isti quatuor Angeli?

Arabicus. Stantes in quatuor angulis terræ, qui tenuerunt quatuor ventos terræ, ne flaret ventus super terram, neque in mare, neque super ullam arborem. Syrus. Ut non flaret ventus, neque supra arbores.

Primò, Aureolus, & Lyranus, tenent, quod isti quatuor Angeli, sint quatuor Tyranni, tempore Constantini regnantes; scilicet Maximianus in Oriente; Severus in Italia, Licinus in Ægypto, Maxentius Roma, qui tenuerunt ventos, id est, Doctores, ac Prædicatores, ne fidei doctrinam super terram disseminarent; & de hæc sententia iterum erit sermo quæst. 3. & hac sententia, quamvis ad mores possit sustineri, in eo quod regna, ac imperia mundi comparat ventis: quia regna mundi facile, ac brevi transeunt, & tanquam venti nullum post se vestigium relinquunt. Tamen secundum litteram, non est vera: nam si in ullo exemplo Scriptura nomen Angeli tyrannicis accommodat.

Secundò, Ambrosius, Primasius, Beda, Anselmus & Ansbertus, accommodat quatuor Angelos Romano imperio, quod tenebat quatuor ventos, id est, quatuor mundi plagis imperabat, Orienti, Occidenti, Septentrioni, & Austro, & revera quatuor partes orbis per quatuor Cardinales ventos designantur. Ezechiel. 37. numero 3. dicitur: A quatuor ventis veniat spiritus: Et Dominus. Matth. 24. numero 31. Et mittet Angelos suos, qui congregabunt electos eius à quatuor ventis. Sed contra hanc interpretationem facit: quia Angeli tenentes quatuor ventos, erant quatuor: Imperium autem Romanum, erat unum.

EXPOSITIO I.

OST hæc Post horrenda nempe illa, quæ visa sunt, aperto sexto sigillo, in fine superioris cap. signa nempe in Sole, Luna, & Stellis, ac in terra, quæ prætendebant impiis extremis supplicia. Vidi, ait Ioannes, in eodem sigillo ea etiam quæ spectant ad justos, ac proinde: Vidi quatuor Angelos, bonos, & Dei ministros. Stantes super quatuor angulos terræ. Seu Extremitates, seu plagas orbis. Tenentes quatuor ventos terræ; stabant Angeli; tanquam præsides ventorum, & tenebant, seu continebant eorum ab Oriente, Zephyrum ab Occidente, Austrum à Meridie, Aquilonem à Septentrione, sub quibus etiam alii intermedii venti intelliguntur; & continebant, ut in Apocalypsim. Tom. 1.

Romanum imperium. Ezech. 37. Matth. 24.

